

C. 9.

Dis. Aug 00
See

87

2

Erleichterte
Shaldäiſche
GRAMMATICA,

Oder
Wichtige Anführung
Zur
Shaldäiſchen Sprache:

Auf Begehren

Von

Die Anfänger

Deutsch herausgegeben

Von

D. IO. HEINR. MICHAELIS,

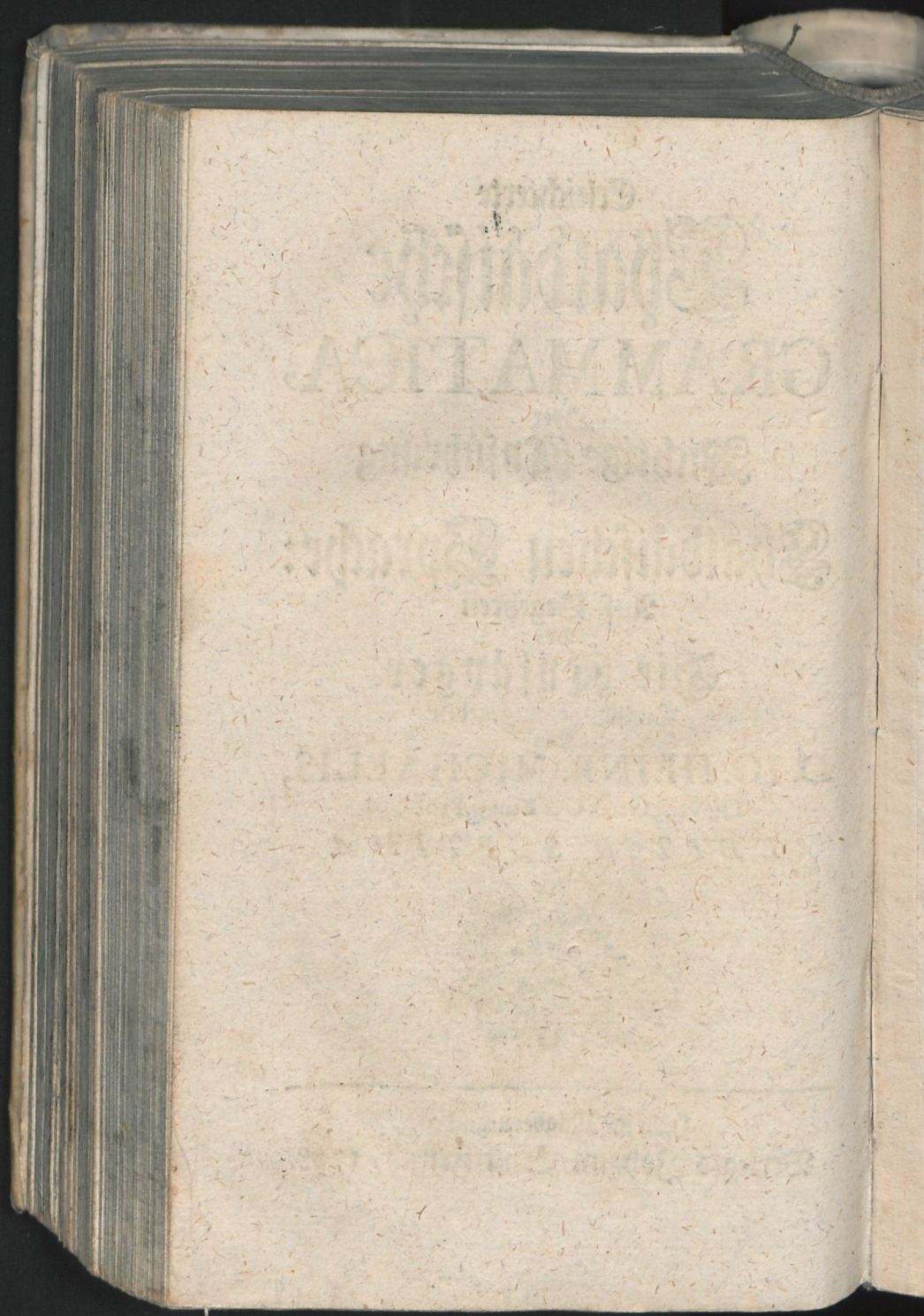
Th. vt & Gr. & OO Lingg. Prof. Ord.

EDITIO SEPTIMA.

Halle im Magdeburgiſchen,
Verlegt's Johann Ernst Fritsch, 1738.

Geliebter Leser,

Ndem in heiliger Schrift Altes Testaments nicht nur Chaldäische Endigungen, eingele Worte und Vertical (siehe Pf. CXVI, 7. 12. i. B. Mos. XXXI, 47. Ier. X, 11.) sondern auch ganze Stücke und Capitel (Dan. II, 4. VII. Efr. IV, 1. -- VI, 1. -- 18. ir. c. VII. 12. - 22.) sich finden, so hat man schon ehemahls zu deren gründlichen Erlernung auch diese kurze Anweisung, oder vielmehr nur die Paradigmata, aus des Hochberühmten Helmstädtischen Präpositi & Prof. Lingg. Orr. Tit. Herrn Hermann von der Hardt Elementis Chaldaicis, etwas vermehret den Hebräischen so fort mit beyfügen wollen. Wobey dann einem fleißigen und muntern Gemüthe wenig Schwierigkeit sich ereignen wird: indem es bey guter Anführung, die man jedem zum Anfang billig wünschet, jeso nicht langer Umwege bedarf, so wohl die Chaldäischen Texte der Bibel leichte zu fassen, als auch in den Übersetzungen des Onkelos, Jonathans, und der übrigen bekannt zu werden, wenn nur der Hebräische Grund-Text

zuvor mit Verstande und fleißig durchgegangen worden.

§. 2. Denn ob wohl unter beyden Sprachen ein merklicher Unterscheid ist, wie es so wohl der Augenschein und Erfahrung giebet, als auch was man 2. Reg. XVIII, 26. 27. Es. XXXIII, 19. Jer. V, 15. &c. liest; so stammen doch die meisten Wörter der Chaldäischen Sprache vom Hebräischen her, und werden mehrtheils nur in etwas verändert, wie auch *Buxtorffius* nach seiner Praefation ad *Lexicon Chaldaeo-Rabbinicum & Talmudicum* gezeigt hat: entweder IN FLEXIONE (siehe die *Paradigmata*); oder IN FORMATIONE; und dieses

I. Was die *Consonantes* betrifft, durch einige

(A) Versetzung, als חקל vom Hebräischen חולש, חלש; חלק, חלש

(B) Hinzusetzung, als am Anfange des Worts שכלל von כלל, שעבר von עבר, שתי von תה; und in der Mitte desselben שרביט von שבט, ברסא von בסא;

(C) Vertauschung, und zwar

(1) der Buchstaben אהוי, als ריש von ראש, מול von מול, טוב von טאב;

2) der

3) im Particip. *Peil* das U in I, als פִּקֵּר, פִּקֹּר; כְּתוּב, כְּתוּב; &c.

§. 3. So hat man auch hier im Lesen und Schreiben nicht viel besonders vor dem Hebräischen, und also beyderseits nur einerley *Fundamenta* oder Lehr-Sätze in acht zu nehmen; z. E. Wenn nicht nur אָהוּי, sondern auch wohl ט und כ verwechselt werden, als אֶפְקֵר und הֶפְקֵר er hat lassen besuchen; אֶתְגֹּרֶת und הֶתְגֹּרֶת ist abgeschnitten; אֶפְשָׂר und פֶּשָׂר seine Deutung; אֶמְנֹן, אֶמְנֹן und אֶמְנֹן, per Apocop. אֶמְנֹן. Siehe Esr. IV, 10. בְּרֵאשִׁיחֹן und בְּרֵאשִׁיחֹן.

Nur scheinen es die Chaldäer mit dem Unterscheide der langen und kurzen *Vocalium* nicht so genau, als die Hebräer, zu halten, z. E. wenn sie schreiben פִּקֵּר vor פִּקֹּר, אָבִי vor אָבִי &c. Wie denn auch hier nach einem langen *Vocali* ein *Schua quiescens* und Dagesch lene folgen kan, als בְּאִשְׁתָּא *bi-usch-ta* böse, אֶבִּידְתָּא *a-bid-ta* das Werck &c.

Das Dagesch forte aber wird bisweilen mit כ verwechselt, z. E. אָבָה vor אָבָה, אֶתְרַע vor אֶתְרַע, אֶתְרַע vor אֶתְרַע, formæ אֶתְרַע;

Hingegen das ח *Characteristicum* in den *Conjug. Passivis* den nachfolgenden Buchstaben

ben דטת, auch wohl bisweilen andern, einverleibet, ז. E. ארדר vor ארדר ist weggeführt, אשפת vor אשפת ist ausgelöscht, אטאט vor אטאט ist gesucht; also auch אבאט vor אבאט hat sich übel befunden, ארדרת vor ארדרת ist geschrieben.

Und hinwiederum wird א *servile* in *Itraphal* stets, das א *radicale* aber in *Ithpeel* und *Ithpaal* bisweilen dem vorhergehenden א *characteristico per Dagesch accommodirt*, als ארדר vor ארדר form. ex Aphel, ארדר vor ארדר, ארדר vor ארדר. Und in dem *verbis med. rad.* ו wird das א *character. conjug.* *Ithpeel* durch das *Dagesch* verdoppelt, als ארדר Dan. 2, 5.

§. 4. Endlich werden die folgende wenige *Paradigmata* nicht gar zu viel Mühe geben. Die aber in den *Targumim* sonst ziemlich verwirrte *Suffixa*, wie auch andere *Specialia* und *Idiomata*, wird der *Uusus* leichtlich lehren: und wer des *Latéinischen* schon kundig, kan ohnmaßgeblich Herrn D. *Opitii Chaldaicum*, wo dergleichen schon colligirt, mit zur Hand nehmen, und durch geschickte Methode bey dem Lesen sich bekannt machen. Hier siehet man auf das, was bey *Anfänger* zu dem eigentlichen Zwecke das nützlichste und nöthigste ist.

N O M I N A.

Bey den Nominibus ist hier, über den Statum Absolutum und Constructum der Hebräer, noch zu mercken *Status Emphaticus*, wenn man etwas mit Nachdruck benennet. In welchem Fall die Hebräer sonst gern das ה vorher setzen; die Chaldäer aber setzen gleichsam das selbe, oder vielmehr א, hinter her, wie folget:

M A S C U L I N A.

Singularia.

Emphatica.	Constructa.	Absoluta.	
ספרא	ספר	ספר	Buch
מלכא	מלך	מלך	König
חלמא	חלם	חלם	Traum
עלמא	עלם	עלם	lange Zeit
טעמא	טעם	טעם	Meynung
אמא	אום	אום	Volck
כשדא	כשדאי	כשדאי	Chaldäer

Pluralia.

ספריא	ספרי	ספרין
מלכיא	מלכי	מלכין
חלמיא	חלמי	חלמין
עלמיא	עלמי	עלמין
טעמיא	טעמי	טעמין
אמא	אמי	אמין
* כשדא	כשדאי	כשדאין

* Also specialiter שני die Zähne, עיני die Augen

Augen Prov. 10, 26. יַמֵּי die Seen Gen. 1, 10.
 vor שְׁנֵיָא &c.

Dualia endigen sich im Absol. in *ajin*, als
 רִגְלוֹן, יְרֵדוֹן; sie nehmen aber öftters den Plura-
 lem, und setzen, wo es nöthig, zwey dazu, als
 תְּרֵין אֲלֵפִין zwey tausend.

FOEMININA.

Emphatica. Constructa. Absoluta.

חַכְמָתָא	חַכְמָת	חַכְמָה	Weißheit
בְּתוּלָתָא	בְּתוּלָת	בְּתוּלָה	Jungfrau
נְוּלִיתָא	נְוּלִית	נְוּלִי	Wirthshauße
מַלְכוּתָא	מַלְכוּת	מַלְכוּ	Königreich
מִצְרַיתָא	מִצְרַית	מִצְרַיָה	Egypterin

Pluralia.

חַכְמָתָא	חַכְמָת	חַכְמֵן
בְּתוּלָתָא	בְּתוּלָת	בְּתוּלֵן
נְוּלִיתָא	נְוּלִית	נְוּלִיִן
מַלְכוּתָא	מַלְכוּת	מַלְכוֹן
מִצְרַתָא	מִצְרַת	מִצְרַאן

SPECIALIA.

Emph. Constr. Abf.   Emph. Constr. Abf.

Plural.

Singul.

אַבְהָתָא	אַבְהָת	אַבְהָן	אַבְהָ	אַב	אַב
אַמְהָתָא	אַמְהָת	אַמְהָן	אַמְהָ	אַם	אַם
בְּנָתָא	בְּנָת	בְּנָן	בְּנָת	בַּת	בַּת
בְּתִיָא	בְּתִי	בְּתִין	בְּתִיָא	בֵּית	בֵּית
שְׁמָתָא	שְׁמָת	שְׁמָן	שְׁמָ	שֵׁם	שֵׁם
שְׁנֵיָא	שְׁנֵי	שְׁנֵין	שְׁנֵי	שָׁנָה	שָׁנָה

NUMERALIA oder Zahl-Wörter,
 Deren unterschiedenen Statum, zuweilen auch
 einige andere Expression, (ז. ע. תלתי ותלתא
 der dritte Dan. 5, 7. 16. 29.) der Ufus zeigen mag,
 sind folgende :

Ordin.		Cardin.		
M.	F.	M.		
קרמי	der erste	חדא	חד	ein
הנין	andere	תרתי	הרין	zwey
הליתי	dritte	הלת	הלתה	drey
רביעי	vierbte	ארבע	ארבעה	vier
המישי	fünffte	חמש	חמשה	fünff
שתי	sechste	שת	ששה	sechs
שביעי	siebende	שבע	שבעה	sieben
המיני	achte	תמיני	תמניה	acht
השיעי	neundte	השע	השעה	neun
עשירי	zehende	עשר	עשרא	zehn
עשרין	20. עשר	חד	הרין	der eilffte.
הלתין	30. עשר	הרין	הרין	12. contr.
ארבעין	40. עשר	הלתא	הלתא	13. contr.
חמשין	50. עשר	ארבעה	ארבעה	14.
שהין	60. עשר	חמשה	חמשה	15.
שבעין	70. עשר	ששה	ששה	16.
המנן	80. עשר	שבעה	שבעה	17.
השעין	90. עשר	תמניה	תמניה	18.
מאה	100. עשר	השעה	השעה	19.
מאתן	oder 200.	מאתין		
	300.	תלת מאה		
		אלף, הרין	אלף, הרין	1000. 2000. &c.
		רבין	רבין	10000. Pl.

Die

Die *Multiplicativa* werden gemacht mit **חר** eins; als **חר שבעה** siebenfältig Dan. 3, 19. **חר תרין** zwiefältig Ier. 17. 18.

PRAEFIXA **מ ד ה ו כ ל ב**

Sind eben so, wie bey den Hebräern; nur daß an stat des zischenden **ש** das **ד** oder **די** gesetzt wird. Das **ו** Causale aber, oder *Vau Conversivum Futuri* bey den Hebräern, ist hier gar nicht; das **ה** demonstr. und *vocativum* aber selten anzutreffen. 3. E. **מ מטר** vom Thau. **מ ארעה** von der Erde. **ד ארעה** der Erde. Gen. **ה הוה** derselbe. **הבת** die Tochter? **היכל** hat gefont? **האיתך** bist du? **א**. Das **ל** stößet zuweilen die Präformativas **מ** Infinitivi und **י** Fut. aus, als **למבנה** vor **לבנה** zu bauen, **להון** vor **ליהון** daß sie seyn **א**.

PRONOMINA *Personalia*.

אנחנו Wir	אני Ich
אתם Ihr	אתה Du
הם Sie	הוא Er

Die gebräuchlichsten *Demonstrativa* sind: im *Singul. M.* **זו**, **זה**, **זו**, dieser. *F.* **זאת**, **זה**, diese. Im *Plural.* **אלה**, **אלה**, **אלה**, dieselbe.

Relativum M. **ה** der da, welcher. *F.* **היא** welche, welches.

Interrog. **מי** wer? welcher? **מה**, **מה** was?

Reci-

Reciproca oder *Quasi Pronomina* עָצָם, גּוֹף, עָצְמִי, עָצְמִיךָ, עָצְמִיךָ וְעָצְמִיךָ mit den Suffixis; אֲנִי, אַתָּה, עָצְמִי, עָצְמִיךָ, עָצְמִיךָ וְעָצְמִיךָ ich selbst, du selbst ic.

Possessiva דִּילִי וְדִילִיךָ und דִּילְךָ, דִּילְךָ וְדִילְךָ dein ic.

SVFFIXA.

Mit einem Nomine Mascul.

	König		מֶלֶךְ
	מֶלֶכָּנָא		מֶלְכִי
מֶלֶכְכּוֹן	מֶלֶכְכּוֹן	מֶלֶכְךָ	מֶלְכְּךָ
מֶלְכְּהוֹן	מֶלְכְּהוֹן	מֶלְכָּה	מֶלְכָּה
	Könige		מֶלְכֵינָא
	מֶלְכָּנָא		מֶלְכִי
מֶלְכֵיכּוֹן	מֶלְכֵיכּוֹן	מֶלְכֵיכִי	מֶלְכֵיךָ
מֶלְכֵיְהוֹן	מֶלְכֵיְהוֹן	מֶלְכָּהּ	מֶלְכֵיהִי

Nach einem Fœminino

	Jungfrau		בְּתוּלָתָא
	בְּתוּלָתָנָא		בְּתוּלָתִי
בְּתוּלָתְכּוֹן	בְּתוּלָתְכּוֹן	בְּתוּלָתְךָ	בְּתוּלָתְךָ
בְּתוּלָתְהוֹן	בְּתוּלָתְהוֹן	בְּתוּלָתָהּ	בְּתוּלָתָהּ

	Jungfrauen		בְּתוּלָתֵי
	בְּתוּלָתָנָא		בְּתוּלָתִי
בְּתוּלָתְכּוֹן	בְּתוּלָתְכּוֹן	בְּתוּלָתְךָ	בְּתוּלָתְךָ
בְּתוּלָתְהוֹן	בְּתוּלָתְהוֹן	בְּתוּלָתָהּ	בְּתוּלָתָהּ

Mit

Mit חם und אח, אב

Singul.

	אבנא	* אבא	oder	אבי
אבוכן	אבוכון	אבויך		אבויך
אבוהן	אבוהון	אבוהא		אבוהי

* Dergleichen thut auch בין, §. & Gen. 24, 15. & Ionath. c. 16, 5. בינא zwischen mir, vor ביני.

Plural.

אבתי, אבתך &c. אחי, אחך, אחוהי &c.

SVFFIXA nach den VERBIS.

Mit dem Prät.

	פקנא			פקר
	פקנא			פקרני
פקוכן	פקוכון	פקרך		פקרך
&c. פקוכן	פקוכון	פקרה		פקרה

Das übrige von den Suffixis nach dem Infinitivo, Imperat. und Futuro, wird sich selbst leichtlich zeigen.

Ganz besondere Suffixa sind nach den Participiis, wenn diese mit den Pronominibus personalibus zusammen fließen: als

פקרו	פקרו	פקרא	פקר	
פקרנו	פקרנו	פקראנא	פקרנא	ich bes.
פקרתו	פקרתו	פקרתי	פקרתי	du bes.

Also auch mit פקיר &c.

Einige

Einige
Anmerkungen zu dem VERBO.

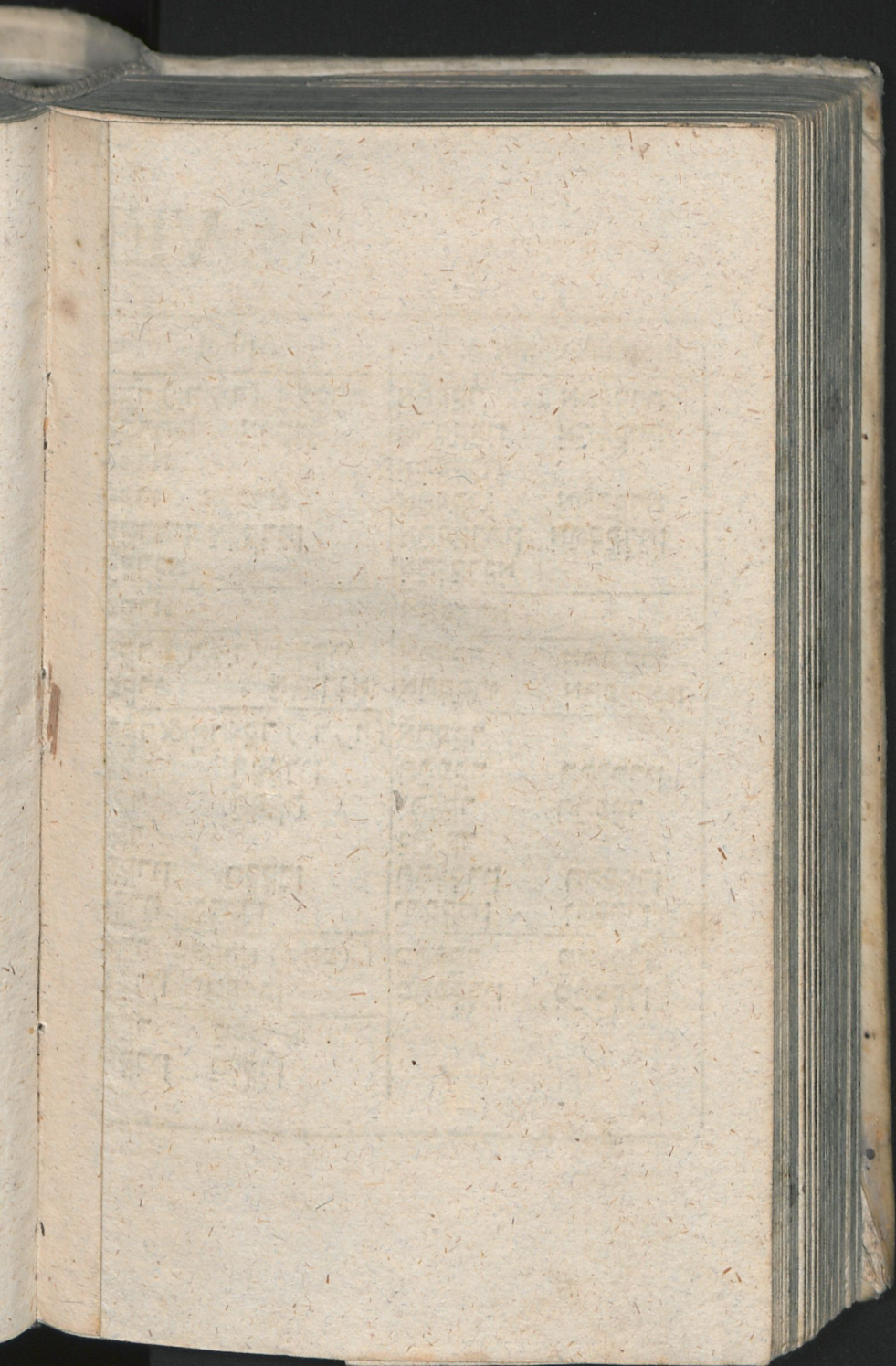
1.

R *Adix* oder das Stamm-Wort hat auch hier ordentlich 3. Consonantes, wo nicht einer weggefallen. Durch Verdoppelung aber, oder auch Hinzusetzung eines neuen Buchstaben, entstehen in *Pael* die Verba *Quadrata*, als **שָׁמַשׁ** von **שָׁם** verstopffen. **בָּלַבַּל** von **בָּלַל** verwirren. **שָׁכַלְל** von **כָּלַל** vollenden. Also **שָׁיַיַב** vor **שָׁיַב** hat errettet. **סָבַר** vor **סָבַר** ertragen.

2. *Conjugationes* sind hier 3. und sind in der Flexion sonderlich zu merken die *Infinitivi*, und 3. plur. *Fam.* in *Futuro*. א und ה werden gar oft verwechselt. Ingleichen ist vor *Itaphal* im *Daniele* und *Esra* bisweilen *Hophal*. Siehe *Dan.* 4, 33. **הִתְקַנְּהוּ** vor **הִתְקַנְּהוּ**. c. 7, II. *Esra* 4. 15.

3. Also werden die *Vocales* auch oft verwechselt, und hat sodann der *Radix* auch hier nicht allezeit zuletzt a, sondern zuweilen e, als **שָׂאֵל** hat gefordert. **פָּרַם** hat getheilet oder auch **פָּרִים** ist getheilet. zuweilen i, ז. E. **עָקַעַ** hat gerufen. **יָכַל** hat gefont; gar selten o, als **רָמַךְ** hat geschlafen. So hat auch das *Futurum*, *Imperativus* und *Participium* bisweilen andere *Vocales*; ז. E. **יֵאָמַר** er wird sagen. **יִתְקַרַּף** wird übermüden. **יִקְרַב** brennend. **יִתְקַרַּב** gemogen. Und *Tfere* sonderlich wird vor und unter

VERBUM

Ittaphal. Siehe p. 7.		Aphel		Ithpa		Peal		
אתפקרת	אתפקר	אפקר (ד, ר)	אפקרת	אתפקרת	אתפקרת	פקרת	פקר	Præteritum.
אתפקרת	אתפקרת	אפקרת	אפקרת	אתפקרת	אתפקרת	פקרת	פקרת	
אתפקרא	אתפקרו	אפקרא	אפקרו	אתפקרא	אתפקרא	פקרא	פקרו	In. fu. Imper.
אתפקרתו	אתפקרתו	אפקרתו	אפקרתו	אתפקרתו	אתפקרתו	פקרתו	פקרתו	
	אתפקרא		אפקרא				מפקר (פקודי)	
אתפקרי	אתפקר	אפקרי (ד, ר)	אפקרי	אתפקרי	אתפקרי	פקרי (ר)	פקרו	Futurum.
אתפקרא	אתפקרו	אפקרא	אפקרו	אתפקרא	אתפקרא	פקרא	פקרו	
תתפקרו	תתפקר	תתפקר & תתפקר (ד, ר)	תתפקר	תתפקרו	תתפקרו	תתפקר (ה, ר)	תתפקר	Partic. Præsens
תתפקר	תתפקר	תתפקרו	תתפקר	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	
תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	Partic. Præter.
תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	תתפקרו	
מתפקרא	מתפקר	מתפקר מפקרא (מהפ)	מתפקר	מתפקרא	מתפקרא	פקרא	פקרו	
מתפקרו	מתפקרו	מתפקרו	מתפקרו	מתפקרו	מתפקרו	פקרו	פקרו	
		מפקר	מפקר	מפקרא	מפקרא	פקודי	פקודי	
		מפקרו	מפקרו	מפקרו	מפקרו	פקודי	פקודי	

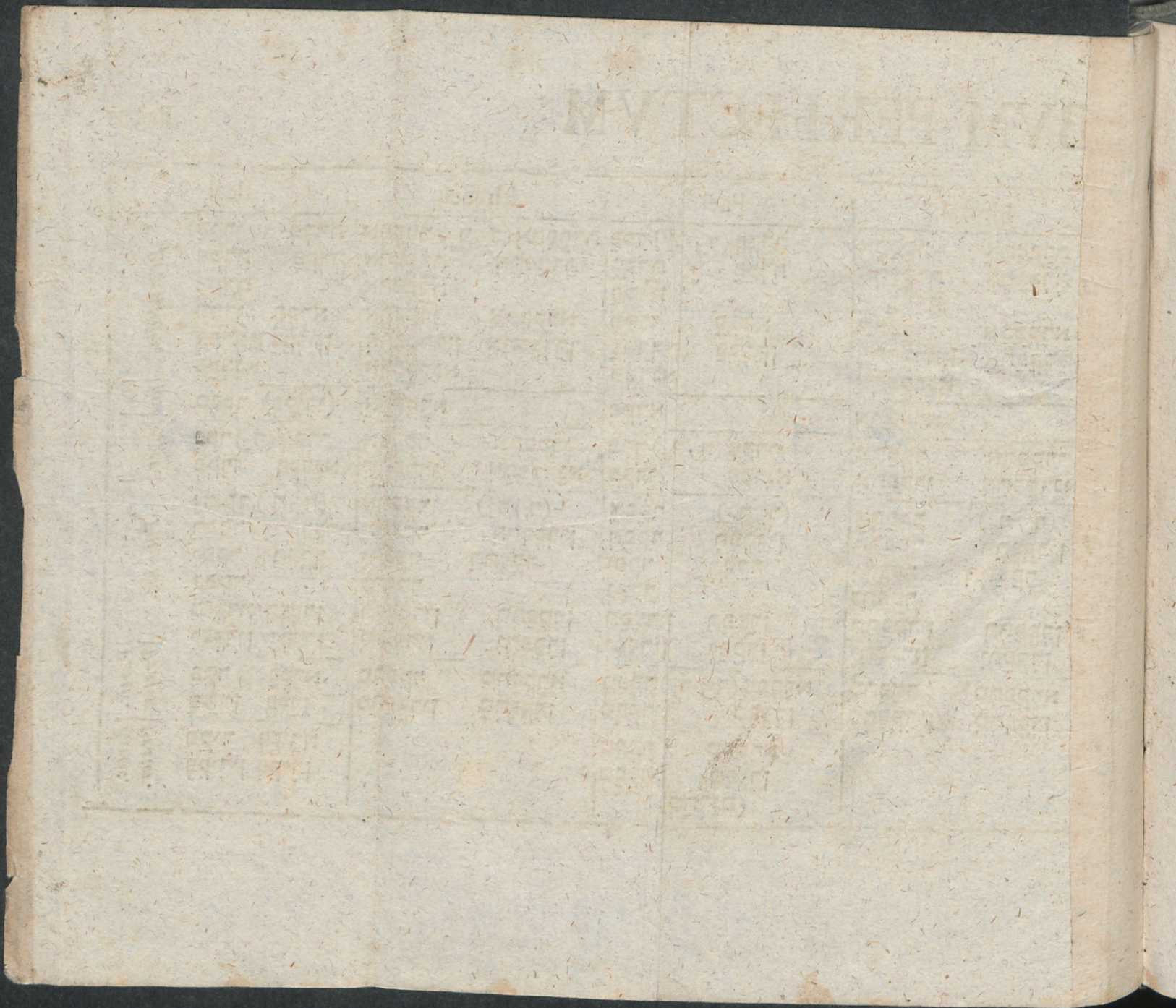
VERBUM PERFECTUM

פקד

Itraphal, Siehe p. 7.	Aphel	Ithpaal	Pael	Ithpeel	Peal	
אתפקדת אתפקדת אתפקדת אתפקדו אתפקדו אתפקדו	אפקדת (ד, ר) אפקדת אפקדת אפקדו אפקדו אפקדו	אתפקדת אתפקדת אתפקדת אתפקדו אתפקדו אתפקדו	פקד (ד, ר) פקדת פקדת פקדו פקדו פקדו	אתפקדת (ד, ר) אתפקדת אתפקדת אתפקדו אתפקדו אתפקדו	פקדת פקדת פקדת פקדו פקדו פקדו	Præteritum.
אתפקד אתפקדו	אפקד (ד, ר) אפקדו	אתפקדי אתפקדו	פקד (ד, ר) פקדו	אתפקדי אתפקדו	פקד (ד) פקדו	Im- per.
תתפקדו תתפקדו תתפקדו	אפקד & אפקדו (ד, ר) תתפקדו תתפקדו תתפקדו	תתפקדו (ד, ר) תתפקדו תתפקדו תתפקדו	אפקד (ד, ר) תתפקדו תתפקדו תתפקדו	אתפקדו (ד, ר) תתפקדו תתפקדו תתפקדו	אפקד (ה, ר) תתפקדו תתפקדו תתפקדו	Futurum.
מתפקדו מתפקדו	מתפקד מתקדא (מהם) מתפקדו מתקדו	מתפקדו מתקדא מתפקדו מתקדו	מתפקד (ד, ר) מתקדא מתפקדו מתקדו	מתפקדו מתקדא מתפקדו מתקדו	פקדו מתקדא פקדו מתקדו	Partic. Præsen
	מתקדו מתקדו מתקדו מתקדו		מתקדו מתקדו מתקדו מתקדו		פקדו מתקדו פקדו מתקדו	Partic. Pastor.

(מתקדם)

unter einer *gutturali* in *Patach* verändert, als
 אָמַר umgeben. אָמַר sagend. פָּלַח dienend.

4. Die *Termination* oder Endung ist biswei-
 len Hebräisch, ז. E. Dan. II, 31. 41. הַיּוֹת הַזֵּוּיָהּ.
 Besonders endiget sich auch 3. *Fœmin.* in Præ-
 ter. in תּ oder תּ , wenn der Radix auf ein
 ר, ח oder ע ausgehet, ז. E. Dan. V, 10. וְאָמַרָה
 und sie sagte. c. II, 34. אֶתְּגַדֵּל wurde abgeri-
 sen. c. VI, 22. הַשְּׂבָכָה ist gefunden. 4. B.
 Mos. XXII, 27. וּרְבַעַת und sie fiel nieder.
 Auch endiget sich *l. persona* Præteriti bisweilen
 an statt des Tſere mit *Patach*; als הַשְּׂבָכָה ich
 habe gefunden, Dan. II, 25. הִתְקַבַּל *restitutus*
sum. Dan. 4, 33.

5. Die *Infinitivi* in א endigen sich ordentlich
 vor den *Suffixis* (bisweilen auch ohne dieselbe) in
 ת, als Dan. IV, 20. לְשׂוּבוֹתֶךָ dich zu retten.

6. *Peal*, *Pael* und *Aphel* haben auch ein *Par-*
ticipium Præter. oder *Passivum*, wie *Kal* bey
 den Hebräern. So wird auch aus dem *Particip.*
Peil bisweilen gleichsam ein neues *Præter. Passi-*
vum, welche man nicht wohl alle zu dem Præter.
 in *Peal* ziehen kan. ז. E. Dan. V, 30. קָטִיל er
 ist getödtet worden. c. VII, II. קָטִילָה sie ist
 getödtet. Also: וְהִיב, וְהִיבָה, וְהִיבוּ,
 וְהִיבוּ. Siehe Dan. VII, 4.
 10. 12. Esr. V, 14. &c. Spec. שִׁמָּה Dan. VI, 18.
 Pri-

Primæ radi-

Itraphal	Aphel	Ithpaal	Pael
אֲחֹכֵל חֹבֵר Dan. 7, II.	אוֹכֵל חֹבֵר חִימִין חִימִי	אֲחֹכֵל (אֲחִסִי, אֲחֹרֵר) conf. p. 7.	אָכַל
אֲחֹכְלָא	אוֹכְלָא	אֲחֹכְלָא (אֲחִסְלָא)	אָכְלָא
אֲחֹכֵל	אוֹכֵל	אֲחֹכֵל	אָכַל
אֲחֹכֵל	אוֹכֵל oder אֲחֹכֵל	אֲחֹכֵל	אָכַל oder אָכַל תִּלְפִין
מֵחֹכֵל	מוֹכֵל oder מֵחֹכֵל מוֹכֵל מֵחִימִין	מֵחֹכֵל	מָאכַל (מֵלֵךְ) מָאכַל

calis; אָכַל, hat verzehret.

Ithpeel	Peal
אֲחֹכְלָא (אֲחִשְׁד) conf. p. 7.	אָכַל אָכְלָת אָכְלָת אָכְלָא אָכְלָת אָכְלָת אָכְלָת מָאכַל
אֲחֹכְלָא (אֲחִשְׁד)	אָכַל אָכְלָא
אֲחֹכְלָא (אֲחִשְׁד)	אָכַל אָכְלָא תִּיכְלִין תִּיכְלִין תִּיכְלִין נִיכַל &c.
מֵחֹכְלָא מֵחִשְׁד	מָאכַל מָאכְלִין מָאכְלָא מָאכַל Speciale est אִיזָה pro אִיזָה Dan. 3, 22.

Primæ radi-

Ittraphal	Aphel	Ithpaal	Pael
אֶתוֹלֵד	אוֹלֵד (אִיטֵב) (הִיבֵל) (אֶקֶף)	אֶתוֹלֵד (אֶתוֹכֵחַ)	וֹלֵד (וֹדֵה)
אֶתוֹלְדָא	אוֹלְדָא	אֶתוֹלְדָא	וֹלְדָא
אֶתוֹלֵד	אוֹלֵד	אֶתוֹלֵד	וֹלֵד
אֶתוֹלֵד	אוֹלֵד oder אֶתוֹלֵד	אֶתוֹלֵד	אוֹלֵד
מֶתוֹלֵד	מוֹלֵד מִהוֹלֵד מוֹלֵד	מֶתוֹלֵד	מִיֹּלֵד מִיֹּלְדָא

calis ; יֵלֵד hat gezeuget, geböhren.

Ithpeel	Peal.
אֶתוֹלֵד	יֵלֵד (יֵד) יֹלְדֵת יֹלְדֵת יֹלְדֵת יֹלְדוּ יֹלְדוּן יֹלְדָא
אֶתוֹלְדָא	מִיֹּלֵד, מִלְד, מִנְלָד
אֶתוֹלֵד	יֵלֵד (דַּע, הִיב)
אֶתוֹלֵד	אוֹלֵד אֶלֶד אֶנְלֵד (אֶכַל אִיבֵשׁ)
מֶתוֹלֵד	יֵלֵד יֵלֵד

Mediae radi-

Ittaphal	Aphel	Ithpaal
אתקם (תקימת) Dan. 7, 4.)	oder אקים אקים	oder אתקים אתקומם אטמטם
אתקמא	אקמא	אתקימא
אתקם	אקים	אתקים
אתקם	oder אקים אתקים	אתקים אתרומם אטמטם
מתקם	oder מקים מתקים מקם	מתקים

Specialia in 1. Conj. sind im Præter. מית ist יהיה wird gehen. Das ת characteristicum conduppelt. Siehe p. 7.

calis ; קום stehen, aufstehen, bestehen.

Pael	Ithpeel	Peal
קים oder קומם טמטם	אתקם (אתבין) (Iob, 28, 23.)	קם קמת קמת קמת קמת קמו קמתו קמא קמתו קמא
קימא קוממא טמטמא	אתקמא	מקם מקם
קים קומם טמטם	אתקם	קום
אקים אקומם אטמטם	אתקם תתקם תתקמין (תתיון)	אקום תקום &c. (אטום) (אבית, תזיר)
מקים מקומם מטמטם	מתקם (מתביר)	קאם קימא קימין קימן
מקים מקומם מטמטם		קים קימא קימין קימן

gestorben, קיב ist alt worden. Im Fort. uigationis Ithpeel wird durch das Dagesch ver-

Tertiæ radicalis

Ictaphal	Aphel	Ithpaal	Paal
אֲתַגְלִי	אֲגַלִּי	אֲתַגְלִי	גַּלִּי
אֲתַגְלֵא	אֲגַלֵּא	אֲתַגְלֵא	גַּלֵּא
אֲתַגְלִי	אֲגַלִּי oder אֲתַגְלֵא	אֲתַגְלִי	אֲגַלִּי
מִתַּגְלִי	מִגַּלִּי מִתַּגְלֵא מִגַּלִּי	מִתַּגְלִי	מִגַּלִּי pl. מִמְגַּן

הַגָּה, הִגָּה, הַגָּה und הִגָּה haben ordentlich im Fut. מִהָא, und im Aph. Infin. אֲתַגְלֵא; Part. מִהָא &c. in Hoph. וְהִתְיַגַּת Dan.

א vel הַגָּה oder גַּלֵּא hat entdecket.

Ithpeel	Peal
אֲתַגְלִי	גַּלֵּא גַּלֵּה oder גַּלִּי גַּלִּית גַּלִּית גַּלִּית גַּלִּית גַּלִּית גַּלִּית גַּלִּית גַּלִּי גַּלֵּא גַּלִּי גַּלֵּא וְגַ גַּלִּיתוֹן וְגַ גַּלִּיתוֹן וְגַ גַּלִּי וְגַ גַּלִּי וְגַ
אֲתַגְלֵא	מִגַּלֵּא
אֲתַגְלִי	גַּלִּי (י) גַּלִּי גַּלִּי וְגַ
אֲתַגְלִי	אֲגַלֵּא (י ו) תַּגְלִי תַּגְלִי תַּגְלֵא תַּגְלֵא נִגַּלֵּא נִגַּלֵּא תַּגְלִי (לון) תַּגְלִי תַּגְלִי תַּגְלִי
מִתַּגְלִי	גַּלֵּא גַּלֵּא גַּלִּי (קרו) גַּלִּי גַּלֵּא (גַּלִּי) גַּלִּי גַּלִּי גַּלִּי

אֲהִי, אֲהִי, אֲהִי. Von הִיא Fut. אֲהִי oder אֲהִי. Infin pro מִהָא Dan. 5, 19. Also von אֲהִי Fut. אֲהִי 3, 13, c. 6, 18.

Primæ radi-

Itraphal	Aphel	Ithpaal
התפק (הסק, הנחת)	אפק oder הנפק אחת הנפקו הסקו	אתנפק
אתפקא	אפקא (הנסקא)	אתנפקא
אתפק	אפק אפיקי	אתנפק
אתפק	אפק oder אהנפק	אתנפק
מתפק	מפק	מתנפק
	מפק	

calis ; נפק ist ausgegangen.

Pael	Ithpeel	Peal
נפק	אתנפק	נפק
נפק	אתנפקא	מפק (מחת)
אנפק	אתנפק	פק (סכ)
אנפק	אתנפק	אפק ו אפוק (אסק, איתן) (אחות)
מנפק	מתנפק	נפק
מנפק		נפיק

Gemina-

Itraphal	Aphel	Ithpaal	Paal
אתדק (העל) (העל) Dan. 5, 13 15.	אדק (אעל, הנעל)	אתדקק (אשתומם) אתדקק	(דקק) (שומם) (דקדק)
אתדקא	אדקא	אתדקקא	דקקא
אתדק	אדק העל	אתדקק	אדקק
אתדק	אדק אטלל	אתדקק	אדקק
מתדק	מדק I. מתדק מדק	מתדקק	מדקק מתדקק

tum דקק zermalmet.

Ithpeel	Peal
אתדקק אתדק oder	דקת דקת דקת דקו דקתון דקנא
אתדקקא	מדק (מעל)
אתדקק	דוק דוקו דוקנא
אתדקק	אדוק הדוק &c. (אעול)
מתדקק	דקק דקקא &c. דק דקא oder דקיו

Dan. II, 4. vsque ad
fin.

4. וידברו הפשדים למלך ארמית מלפא
לעלמין הוי אמר חלמא לעבריה ופשרא
נחוא: ענה מלפא ואמר לכשדיא מלטה
5. מני אזרא הן לא תהודענני חלמא
ופשרה חרמין תתעברון ובתוכון נולו
6. יתשמון: והן חלמא ופשרה תהחון מתנן
ונכזבה ויקר שגיא תקבלון מן קרמי להן
7. חלמא ופשרה החוני: ענו תנינות ואמרין
מלפא חלמא ואמר לעברוהי ופשרה
8. תהחון: ענה מלפא ואמר מן יציב ידע
אנא די עדנא אנתון זבנין כל-קבל די
9. חיותון די-אזרא מני מלטה: די חן-חלמא
לא תהודענני תרה היא דתכון ומלה כרבה
ושחיתה הזמנתון למאמר קרמי עד די
עדנא ישתנא להן חלמא אמרו לי ואנדע
10. די פשרה תהחונני: ענו כשדיא קדם
מלפא ואמרין לא-איתי אנש על-יבשתא
די מלת מלפא יוכל להחוייה כל-קבל די
כל-מלך רב ושליט מלה כדנה לא שאל
11. לכל-חרטם ואשף וכשדי: ומלתת די
מלפא שאל יקירה ואחרן לא איתי די
יחונה קדם מלפא להן אלהין די מדרחון
12. עם-בשרא לא איתוהי: כל-קבל דנה
מלפא בנס וקצף שגיא ואמר להובדת
לכל

13. לְכֹל הַכּוֹפִיִּים בְּכֹל: וְדָתָא נִפְקָת וְחַפְיָמָא
מִתְקַטְלִין וְכַעַד דְּנִיָּאֵל וְחַבְרוּהִי לְהַתְקַטְלָה:
14. בְּאֵינִן דְּנִיָּאֵל הַחֵיב עֵטָא וְטַעַם לְאֵרִיזָה
רַב־טַבְחָא דִּי מִלְפָּא דִּי נִפְקָ לְקַטְלָה
טו. לְחַפְיָמִי בְּכֹל: עֵנָה וְאָמַר לְאֵרִיזָה שְׁלִיטָא
דִּי־מִלְפָּא עַל־מָה דָּתָא מִתְחַצְפָּה מִן־
קִדְּם מִלְפָּא אֵינִן מִלְתָּא הוֹדַע אֵרִיזָה
16. לְדְּנִיָּאֵל: וְדְּנִיָּאֵל עַל וְכַעַד מִן־מִלְפָּא
דִּי זְמַן יִנְתַּדְלָה וּפְשָׁרָא לְהַחְזִיחַ לְמִלְפָּא:
17. אֵינִן דְּנִיָּאֵל לְבֵיתָהּ אֲזַל וְלְחַנְנִיָּאֵל
מִישָׁאֵל וְעִזְרִיָּה חַבְרוּהִי מִלְתָּא הוֹדַע:
18. וְרַחֲמִין לְמַכְעָא מִן־קִדְּם אֱלֹהֵי שְׁמִיָּאֵל
עַל־רִזָּא דִּנְהָ דִּי לֹא יְהוּבְרוּן דְּנִיָּאֵל
19. וְחַבְרוּהִי עִם־שָׂאֵר חַפְיָמִי בְּכֹל: אֵינִן
לְדְּנִיָּאֵל בַּחֲזוּהִי דִּי־לִילִיָּא הוּאֵל עֲלִיָּא
ב. אֵינִן דְּנִיָּאֵל בְּרַךְ לְאֱלֹהֵי שְׁמִיָּאֵל: עֵנָה
דְּנִיָּאֵל וְאָמַר לְהוּא שְׁמָהּ דִּי־אֱלֹהֵי מְבַנֵּן
מִן־עֲלָמָא וְעַד־עֲלָמָא דִּי חֲכֻמָּתָא וְגִבּוֹרָתָא
21. דִּי־לֵהּ הוּאֵל: וְהוּא מְדַשְׁנָא עַל־נִיָּאֵל
וּמְנַיָּא מְהַעֲדָה מַלְכִין וּמְדַקִּים מַלְכִין
יְהִיב חֲכֻמָּתָא לְחַפְיָמִין וּמְנַדְעָא לְיִדְעִי
22. בִּינְרָה: הוּא גְּלָא עֵמֻקְתָּא וּמְסַתְרָתָא
יִדְעַמָּה בְּחַשׁוּכָא וְגַהֲרָא עֵמָה שְׂרָה:
23. לְהַ אֱלֹהֵי אֲבֹתָי מְהוֹדָא וּמְשַׁבַּח אֲנָה
דִּי חֲכֻמָּתָאֵל וְגִבּוֹרָתָאֵל יְהִיבֵנִי לִי וְכַעַד
הוֹדַעְתִּנִּי דִּי־בַעֲיָנָא מִנָּה דִּי־מִלְתָּא
42. מִלְפָּא הוֹדַעְתִּנִּי: כֹּל־קָבֵל דִּנְהָ דְּנִיָּאֵל
עַל

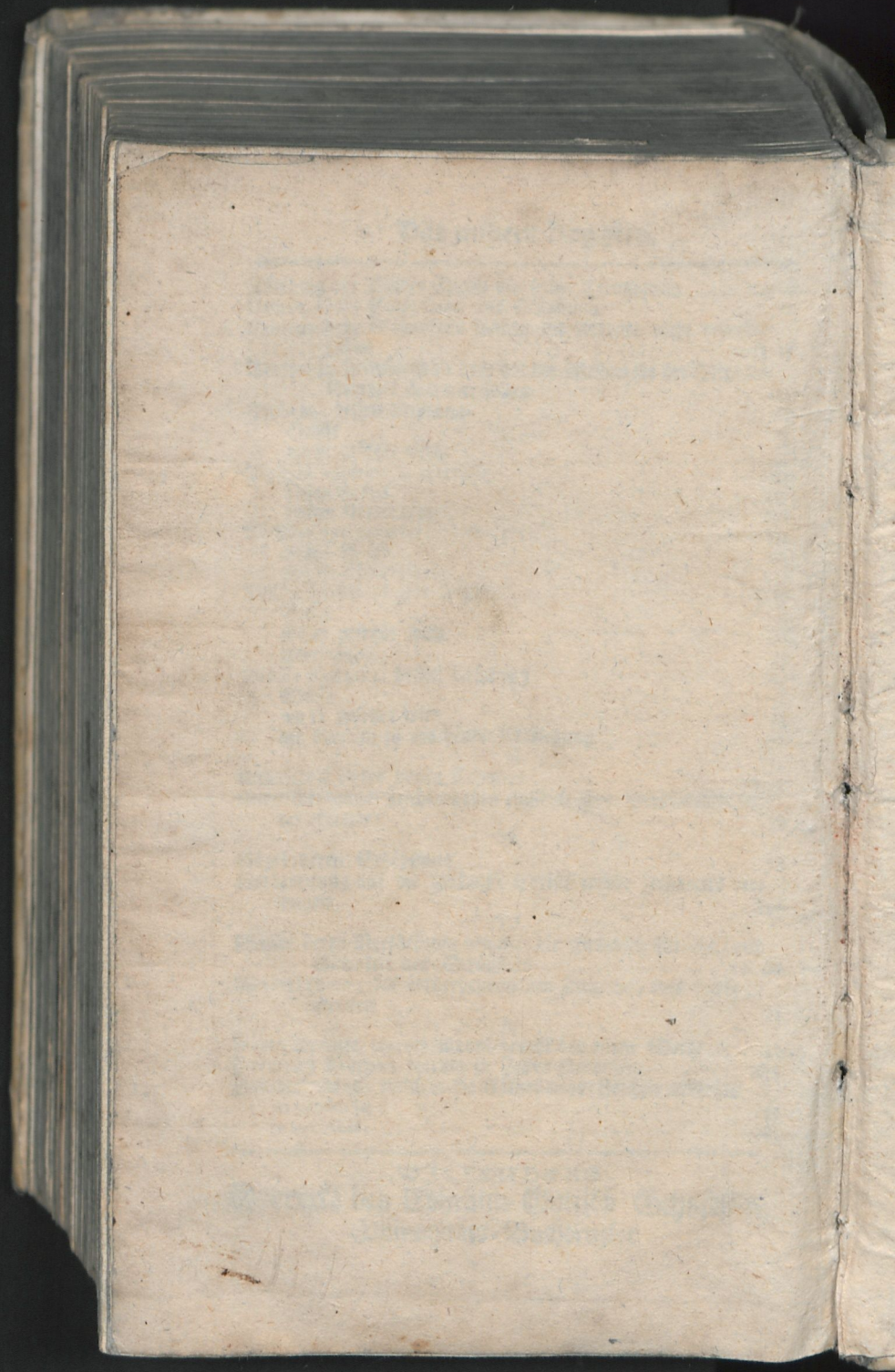
על על— אריוף די מני מלכא להוכרא
 לחפומי בכל אזל וכן אמר— לה לחבמי
 בכל אל— תהוור העלני קדם מלכא
 ופשרא למלכא אחו—: ארין אריוף כח
 כהתבהלה הנעל לרניאל קדם מלכא
 וכן אמר— לה די— השפחת עבר מן—
 בני גלותא די יהוד די פשרא למלכא
 יהודע: ענה מלכא ואמר לרניאל די 26.
 שמה בלששאצר האיתוה כהל להודעתני
 חלמא די— חזית ופשרה: ענה רניאל 27.
 קדם מלכא ואמר רוא די— מלכא שאל
 לא חפומין אשפין חרשמן גזרין יכלין
 לחחניה למלכא: ברם איתו אלה בשמיא 28.
 גלה רזין והודע למלכא נבוכדנצר מה די
 להוא באחרית יומיא חלמך וחזוני ראשך
 על— משכבך דנה הו—: אנתה מלכא 29
 רעיוניך על— משכבך סלקו מרה די
 להו— אחרי דנה וגלא רזיא הודעך
 מה די להו—: ואנה לא בתכמרה ל
 די— איתו בי מן— כל— תימא רוא דנה
 גלי לו לחן על— דברת די פשרא
 למלכא יהודען ורעיוני לבבך הנדע:
 אנתה מלכא חזה חזית ואלו צלם 31.
 חד שגיא צלמא דפן רב וזיוה יתיר
 קאם לקבלה ורוה דחיר: הוא צלמא 32.
 ראשה די— דחב טב חדוהי ודרעוהי
 די כסף מעוהי וירכתת די נחש: שקוהי 33.
 די

די פרזל רגלוהי מנהון די פרזל ומנהון
 34. די חספ: חזה הוית עד די התגזרת אבן
 די ל: בודין ומחרת לצלמא על
 רגלוהי די פרזלא וחספא ודדקת המון:
 לה בארין דקו כחרה פרזלא חספא נחשא
 פספא ודחבא והו פער מן אדרי קיט
 ונשא חמון רחא וכל אחר ל:
 השתבח להון ואבנא די מחת לצלמא
 36. הות לטור רב ומלאה כל ארעא: דנה
 חלמא ובשרה נאמר קדם מלפא:
 37. אנתה מלכא מלך מלכיא די אלה שמנא
 מלכותא חסנא ותקפא ויקרא יהב ל:
 38. ובכל די דארין בני אנשא חיות
 ברא ועוף שמיא יהב בודין והשלט
 בכלהון אנתה הוא ראשה די דהב:
 39. ובתוך תקום מלכו אחרי ארעא מפה
 ומלכו תלותא אחרי די נחשא די השלט
 מ בכל ארעא: ומלכו רביעא תהוא
 תקיפרי כפרזלא כל קבל די פרזלא
 מהדק וחשל פלא וכפרזלא די מרע
 כל אליו חדק ותדע: ודי חויתת
 41. רגליא ואצבעתא מנהון חספ די חר
 ומנהון פרזל מלכו בליגו תהוה ומן
 בצבתא די פרזלא לתהוה בה כל קבל
 די חויתה פרזלא מערב בחספ טינא:
 42. ואצבעת רגליא מנהון פרזל ומנהון חספ
 מן קצת מלכותא תהוה תקיפא ומנה
 תהוה

43. תהיה תבורה: די חזית פרזלא מערב
 בחסף שינא מתערבין להון בזרע אנשא
 ולא להון דבקין דנר עם דנה הא
 כדי פרזלא ל^א מתערב עם חספא:
 44 וברומיהון די מלכיא אנון יקים אלה
 שמיא מלכו די לעלמין ל^א התחבל
 ומלכותה לעם אחרן לא השתבק תדק
 ותסף כל אלין מלכותא וחיא תקום
 לעלמית: כל קבל די חזית די מסורא מה
 אתגורא אכן די ל^א בידון ותדקת
 פרזלא נחשא חספא חספא ורחבא אלה
 רב הודע למלכא מה די להוא אחרי דנה
 ויצוב חלמ^א ומחוימן פשרה: בארון
 46 מלכ^א נבוכדנצר נפל על אנפוהי
 ולדניאל סגר ומנחה וניהחין אמר לנשכה
 לה: ענה מלכא לדניאל ואמר מדקשט
 47 די אלהכון הוא אלה אלהין ומרא מלכין
 וגלה רזין די יכלת למגלא הוא דנה:
 48 ארון מלכא לדניאל רבי ומתנן רברבן
 שגיאן ויהב לה והשלטה על כל מדינת
 בבל ורב סגנין על כל חפוימי בבל:
 49 ודניאל בעא מן מלכא ומני על
 עבדותא די מדינת בבל לשררה מישך
 ועבר נגו ודניאל בתרע מלכ^א:

12

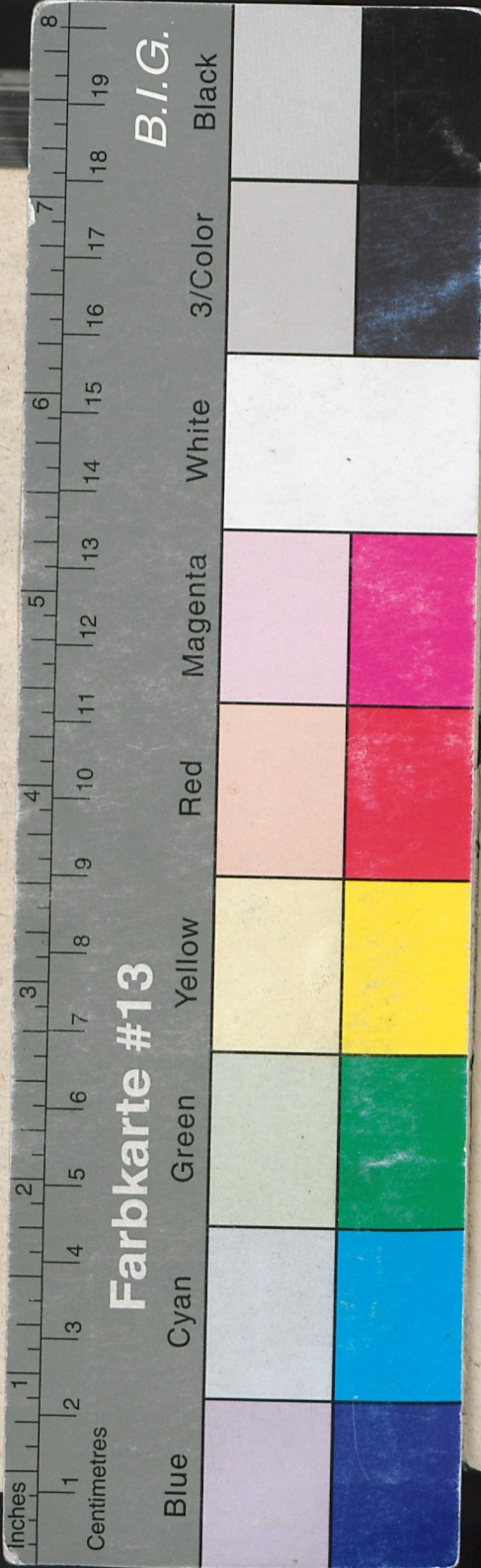
M 0 660

VD 18

ULB Halle 3
007 239 416

Farbkarte #13

B.I.G.

Erleichterte
Schaldäische
GRAMMATICA,

Oder
Wichtige Anführung
Zur
Schaldäischen Sprache:

Auf Begehren
Von
Die Anfänger
Deutsch herausgegeben

Von
D. IO. HEINR. MICHAELIS,
Th. vt & Gr. & OO. Lingg. Prof. Ord.
EDITIO SEPTIMA.

Halle im Magdeburgischen,
Verlegts **Johann Ernst Fritsch, 1738.**

